

Fondată: 1998
Anul XXIII

ELANUL

Nr. 215
IANUARIE
2020

REVISTĂ DE CULTURĂ EDITATĂ DE ASOCIAȚIA CULTURALĂ „ACADEMIA RURALĂ ELANUL”
DIN GIURCANI, COMUNA GĂGEȘTI, JUDEȚUL VASLUI

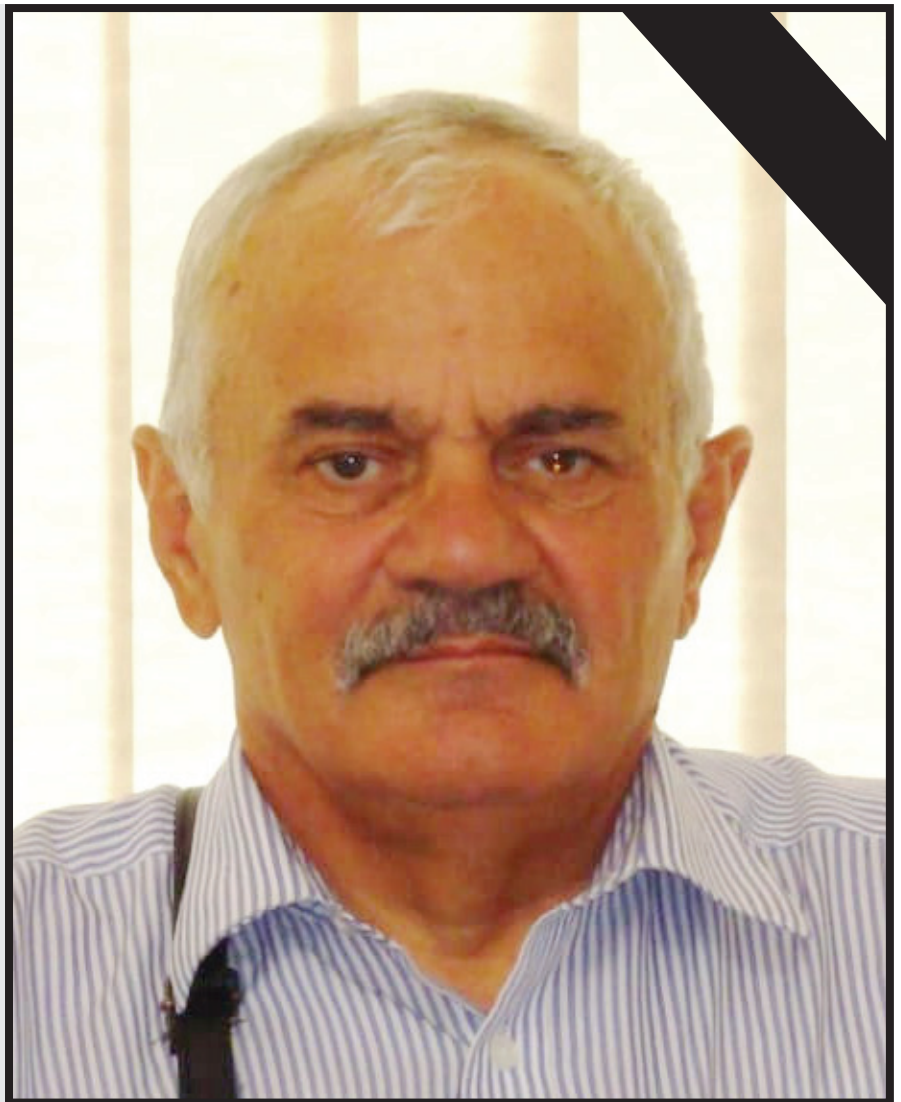
Drum bun către stele

MARIN (DIDI) ROTARU

Pe Elan s-a stins o stea

În amurgul din Giurcani
S-au stins stele, s-au stins ani,
C-a plecat în cer Rotaru
Să aprindă-n vis amarul
Și s- aducă la Giurcani
Carul Mare plin cu ani,
Cu stelele zdremțuroase
Și cu zilele frumoase
Să se-așeze lângă casă
Să le pună-n plâns și-n vie
Și sub soarele aprins
Să cioplească-o veșnicie,
Iar numele de Rotar
Să rămână ca hotar,
La o margine de sat
În comoara ce-a lăsat
Dorul, amintiri și vise
Și pe deal gânduri aprinse,
Să rămână mii de ani
Sub soarele din Giurcani.

Ioan Măcnea-Vetrișanu

(15 NOIEMBRIE 1946 - 31 DECEMBRIE 2019)

UN TĂRÂM MIRACULOS

Basmele, miturile și legendele tuturor popoarelor glăsuiesc despre mirifice lumi subpământene, populate de fel de fel de ființe, de la piticii strălucitori în meșteșuguri, până la creatorii unor mari civilizații care ar refuza să ne contacteze, de tip Shambala. Aceste credințe au apărut în mod firesc, deoarece încă știm prea puțin despre planeta care ne suportă, buni

sau răi, și, dacă pătrundem științific în spațiul exterior la nenumărați ani-lumină, sub picioarele noastre abia străpungem câteva zeci de kilometri. Analogiile merg și mai departe, în sensul unor disproporții. Știm foarte mult despre ultimele milenii din existența umanității, foarte puțin despre sutele de milenii anterioare, care formează fabuloasa preistorie. Este de fapt lumea care s-a ascuns sub pământ și care trebuie să o descoperim acolo sub alcătuirii materiale care se cer descifrate, ajutându-ne să ne înțelegem mai bine pe noi înșine. Corifeii psihologiei moderne, Freud și Jung, au demonstrat fără putință de tăgadă că păstrăm în conștient, subconștient și inconștient, din experiența de viață și modul de a fi al strămoșilor preistorici, nu prea frumoși și eleganți, purtători însă deja ai scânteilor spiritualității de mai târziu.

Spre acea lume ne conduce cu măiestrie arheologul Marin Rotaru, îmbinând în mod fericit priceperea cu pasiunea, structurând rezultatele ultimelor cercetări în volumul despre „Antichitățile Elanului”, o albie de râu săracă în apă, bogat prin strălucitele familii Cantemir și Cuza, care își au obârșiile de pe malurile sale, și prin faptul că s-a înscris accentuat în spațiul arheologiei românești întâi prin căutările lui Ghenuță Coman, iar acum prin cele ale ucenicului său de suflet, Marin Rotaru. În consecință, pe hărțile descoperirilor arheologice din România, bazinul Elanului este acoperit de simbolurile

care marchează existența celor mai diverse culturi preistorice.

Despre autorul cărții, ca om și cercetător, se pot spune desigur, foarte multe, dar îmi rezum cele dorite la dragostea pentru transpunerea în lumea celor pe care îi reînvie. Îmi imaginez că atunci când degetele sale mângâie pietrele lăsate de strămoși, ele se împletesc, undeva peste timp, cu degetele acestora.

Studiile cuprinse în carte punctează tot ce este mai important în arheologie, din paleolitic până la vestigiile feudale din secole apropiate nouă. Obiectele, din cel mai îndepărtat trecut, din piatră sau ceramică sunt prezentate în amănunțime, le aflăm compozițiile, proveniența materialului litic, materialele și tehnicile de prelucrare a argilei, funcționalitățile sau semnificațiile. Deși posedau capacități rudimentare din punct de vedere tehnic, străbunii îndepărtați dovedeau trăsături profund umane. Descoperim la ei primele semne de interpretare spirituală a lumii, mai întâi prin practici magice, apoi prin nuclee ale credințelor religioase de mai târziu. Intrinsec aspectelor de spiritualitate menționate mai sus, apar și preocupările estetice, simțul frumosului, care cunoaște o adevărată explozie prin cultura Cucuteni, bogat reprezentată în zona cercetată de Marin Rotaru. Chiar din această perioadă se disting semnele unei bine conturate continuități umane în general dar, îndrăznim să spunem,, și pentru actualul nostru spațiu românesc. Ne referim în primul rând la cultul „Marii Mame”, care s-a prezentat sub diferite denumiri în mitologiile sud-estice europene, la români căpătând trăsăturile diversificate, de la Sfânta Vineri la Baba Dochia. Statuetele „en violon”, a căror geneză este legată de nașterea pe pământ, mărturisesc de o practică existentă în satele noastre până în urmă cu câteva zeci de ani. Când o femeie naștea foarte greu, era așezată pe podeaua de pământ a odăii, pentru a-i veni în ajutor zeii chtonieni, subpământeni. Atenția acordată prioritar de autor ceramicii este puternic motivată, ea fiind, în mod paradoxal, cea mai fragilă, dar și cea mai rezistentă materie în timp.

Un aspect de mare interes îl constituie sceprele și ouăle de piatră. Semne ale puterii și mărturii ale existenței unor uniuni de triburi, cele dintâi, simboluri ale genezei și fecundității, cele din urmă, întrunesc împreună trăsături de continuitate în însemnele de stat și practicile etnofolclorice și religioase contemporane. Uimitor este materialul din care sunt confecționate. Este vorba de serpentin, un mineral care se găsește numai în munții Urali. Acest fapt ne dezvăluie o lume în mișcare, cu legături la mii și mii de kilometri, în care conflictele armate existau în paralel cu schimburile comerciale.

Dan RAVARU

MARIN ROTARU – „ARHEOLOGUL DIN CERURI”

Hălăduind în Lumea de dincolo, cu liniștea, cu pajiștea sa din Ceruri, reputatul **arheolog și om de cultură MARIN ROTARU** - încremenit pe creștetul înalt al sufletului său – a început să asculte de acum adierea vântului ce-i cântă trupului eterna sa elegie. Noi, însă - cei care ne-am simțit onorați de cunoașterea cu acest mare om de cultură al județului Vaslui - rămânem aici, pe undeva, încercând să ne ridicăm tristețile în cer, atunci când ne amintim cu amărăciune cum vuietul păgân i-a tulburat brusc **Arheologului** ceasul său măreț de rugăciune la hotarul dintre ani, cu șuieratul său pătrunzător, iar acel uliu neprihănit, ca o săgeată neagră și iute, i-a spintecat văzduhurile inimii cu croncănitul său ascuțit și flămând. Atunci am simțit că adevăratul sens al durerii dispariției unui om drag e o plăcută nostalgie a orizonturilor ce ne devorează ființa! Doar așa vom spera că vom putea să ne eliberăm singurătatea de pe marea de sânge a sufletului nostru! Ne vom purta mereu gândul spre **DIDI**, îl vom căuta mereu, deși știm că nu-l vom mai găsi decât tot în sipetul amintirilor noastre!

Multe, frumoase și pasionante pot fi căile vieții unui om, dar unii parcă primesc, de undeva, de sus, darul blândeții, al harului, al oratoriei, iar de-a lungul vremii se desăvârșesc în tot ceea ce fac, împlinindu-se într-un întreg ce-i definesc ca esență umană. **MARIN ROTARU** - reputat **învățător, director de școală** și pasionat **arheolog** de la Giurcani (comuna Găgești, județul Vaslui) - era unul dintre ei și a rămas în conștiința colegilor drept unul dintre cei mai apreciați slujitori ai **Muzei Clio**. Calitățile sale profesionale, virtuțile organizatorice, oratoria sa desăvârșită și iubirea frumuseții prin sculpturile sale i-au adus, de-a lungul anilor, numeroase și depline satisfacții. Astfel, în noaptea dintre anii 2019-2020, cu zîmbetul unui om împlinit, **Învățătorul de la Giurcani** ne-a părăsit și a plecat în lumea veșniciei, într-un moment în care Dumnezeu a avut mare nevoie de el, poate pentru a-l ajuta să-i dăscălească și pe ceilalți de dincolo. Sufletul său nu va rătăci niciodată, deoarece trupul său a fost acoperit de pământul țării pe care a iubit-o - ROMÂNIA, iar spiritul său va pluti pe VALEA ELANULUI cât va exista Lumea și Pământul.

Așadar, cu mare efort sufletesc, am deschis acest fir al amintirilor cu și despre el și ne-a năpădit deja imaginea acestui mare iubitor de cultură și istorie adevărată! Din nefericire, geamătul inimii sale deja zdruncinate i-a sfărâmat existența și, atunci, am început cu toții să ne simțim desfrunziți în interiorul sufletului nostru. Răscolind împreună toate amintirile noastre despre acest merituos **Arheolog**, am sesizat că **pasionatul iubitor de „humă vasluiană”** a scos din uitare valori morale nebănuite la oamenii din jur, a format caractere puternice, iar prin fermitatea și

profesionalismul cercetărilor sale chiar le-a încheiat destine! Așadar, vorbim despre un om care a avut devoțiunea de a fi reazăm al realizării semenilor în viață! **MARIN ROTARU** avea acel farmec uman și profesional în fața căruia nu puteai decât să-ți ridici pălăria. Intelectual aparte și de o ironie fină, plăcută, **Arheologul** avea intuiția valorii și bogăția înțelepciunii distinse. Numai cei incapabili nu-i puteau desluși eleganța spiritului! El s-a dăruit cu nesaț vieții județului Vaslui, ni s-a dăruit nouă, tuturor, întărindu-ne cu fibrele sufletului său - prin acea desăvârșită cercetare arheologică a talentului său: **Antichitățile Văii Elanului**. Ne-a dat atât de mult, iar noi i-am mulțumit atât de puțin! Prea repede ne-a lăsat mai săraci cu o zi și mai bogați cu o eternitate: ziua o rătăcim noi, dar eternitatea deja îi aparține!

Peregrin prin **arheologia și istoria medievală a Văii Elanului** și a **Depresiunii colinare HORINCEA - ELAN - PRUT**, învățătorul de sorginte dobrogeană a adus la lumină cele mai valoroase descoperiri arheologice, continuând tradiția cercetărilor arheologice făcute de eminenții săi înaintași **GHENUȚĂ COMAN** și **COSTACHI BUZDUGAN**. De la acești prieteni a învățat meserie și a înțelege că ei sunt modul prin care Dumnezeu l-a avut în grijă. I-a prețuit și i-a cinstit deopotrivă, la rândul-i fiind onorat de vorba, cinstea și chibzuința lor. S-a apropiat de ei pentru că a simțit că ceea ce făceau era pentru el o dulce descătușare a inimii. A râs profund cu ei și asta i-a adus lacrimi de fericire, a plâns cu ei și asta i-a adus fireasca mângâiere. Asta l-a făcut să vadă și altfel viața, înțelegând că ceea ce căuta acolo era chiar în interiorul său. Dar așa-i era viața și a simțit că e făcută ca s-o trăiască, să se bucure de ea în fiecare clipă, căci știa că numai o singură dată nu o va mai simți! Și, din păcate, chiar așa a și fost!

Cu o bogată experiență în domeniul **arheologiei** - acumulată prin colaborarea cu renumiți cercetători, precum Dan Gh. Teodor, Victor Spinei, Mircea Babeș, Ioan Mitrea, Dan Monah, Ruxandra Maxim Alaiba, Violeta Veturia Bazarciuc, Nelu Zugravu, Costică Asăvoaie, Gheorghe Gherghe și mulți alții – **MARIN ROTARU** și-a umplut desaga speranței și a luat la pas întreg **județul Vaslui**, născocind prin cele mai ascunse și mai întortocheate văi. Așa a descoperit frumusețea trecutului acestor mirifice plaiuri, iubind profund și intens arheologia - cea care l-a ajutat să scoată din „huma uitării” o întreagă civilizație a vechilor locuitori din această zonă de sud a Țării Moldovei, intens și permanent locuită.

Învățătorul **MARIN ROTARU** a căutat și a găsit de mai bine de 40 de ani **identitatea istorică a Văii Elanului**, fixând-o - prin **imensa sa contribuție arheologică** - în cadrele referențiale ale cunoașterii trecutului părții de sud a Moldovei. Rodul muncii sale

și a celor cu care a lucrat a fost bogata **colecție de arheologie** pe care a donat-o Muzeului Județean "Ștefan cel Mare" Vaslui, la care se adaugă și obiectele date la Muzeul "Vasile Pârvan" din Bârlad. Reflectarea rezultatelor acestor cercetări arheologice o putem găsi în sumedenia de studii și articole publicate în reviste de specialitate, dar mai ales în cele două volume ale cărții **Antichitățile Elanului** (la primul volum, coautor: Costachi Buzdugan) și în lucrările **Comuna Banca. Pagini de monografie, Ghenuță Coman. O viață dedicată arheologiei, Mănăstirea Moreni și Mănăstirea Pârvești** - scrise împreună cu profesorul Gheorghe Gherghe.

Ca fost colaborator apropiat al distinsului **arheolog MARIN ROTARU**, noi încercăm să ne exprimăm aceste gânduri și simțăminte pentru un om deosebit și pe care l-am respectat dintotdeauna pentru elocința și fervoarea cu care a sădit și a îmbogățit „vestigiiile” arheologiei și istoriei vasluiene. Cu părul albit de dorința cunoașterii a tot ceea ce era simplu, natural și de demult în zona **HORINCEA - ELAN - PRUT**, arheologul **MARIN ROTARU** și-a desăvârșit cunoașterea prin descoperirea a noi **așezări, necropole și puncte arheologice**, așa încât putem spune că munca sa nu a fost în zadar și, cu siguranță, a îmbogățit **Repertoriul arheologic al județului Vaslui**. Îi aducem, deci, un pios omagiu **arheologului MARIN ROTARU**, cel care a lucrat o viață întreagă la **zidirea fundamentelor culturii și istoriei din județul Vaslui** și, în general, din **zona de sud a Țării Moldovei**, contribuind la cristalizarea unui curent istoriografic autohton în jurul **revistei "ELANUL"** și la afirmarea unor spații demult uitate, fapt pentru care oricând el își merită lauda și cinstirea noastră. Deși a trecut deseori prin momentele bucuriei existenței sau prin plânsul greutăților spre împliniri, **MARIN ROTARU** va avea mereu un loc aparte în sufletul nostru, căci el a reprezentat trecutul și prezentul, tradiția și eternitatea. Tocmai de aceea, i se cuvin aceste gânduri de aducere aminte a mării sale personalități și a cercetărilor sale deosebite, arătându-i piosul nostru omagiu în fața extraordinarelor merite pe care le-a avut!

Așadar, **MARIN ROTARU** a străbătut cu temeritate și voluptate întreaga istorie a **județului VASLUI**, închegând tot ceea ce era mai frumos și mai reprezentativ pentru tradiția spiritului și a culturii acestei zone. Fără capodoperele sale scrise și fără multitudinea și varietatea de **informații-unicat** din lucrările sale de specialitate, acest vechi spațiu moldav ar fi fost mai sărac, iar oamenii săi mai puțin cunoscători. De altfel, atestarea celor mai vechi urme ale existenței umane pe aceste meleaguri încă din **paleoliticul superior** - descoperite la Mălușteni, Ghermănești, Murgeni, Giurcani, Dinga și Vutcani - sau din **perioada neolitică** - cum ar fi vestigiile de la Mălușteni-"Leua", Sărățeni-"Via Mihordea", Mălușteni-"Recea", Lățești, Bârlălești-"Stanția", Frunțișeni, Obârșeni-"Stuhărie", Igești-"Scândurenii", Ciocani, Halta Dodești, Gura Idrici și altele - demonstrează nu numai o vechime

înelungată a acestor locuri, dar și o continuitate de viațuire și creație a populației autohtone de aici. Aceste descoperiri făcute de către pasionatul arheolog **MARIN ROTARU** constă într-un material litic extrem de prețios - lame, gratoare, așchii din silix, vârfuri, unelte, arme și alte piese de debitaj, dar și într-o ceramică cucuteniană pictată tricom, alături de o plastică antropomorfă și zoomorfă extrem de interesantă.

Mai mult decât atât, pe teritoriul localităților Fedești, Rai-"Gura Hulubăț", Giurcani, Halta Dodești, Murgeni-"Oița", Găgești, Sărățeni, Valea lui Darie, Șuletea, Poșta Elan-Vutcani, Floreni, Horga, Zorleni-Fântânele și Banca a descoperit numeroase vestigii ale **epocii bronzului**, cercetătorul **MARIN ROTARU** punând în evidență așezările de tip "zolniki", obiectele de lut ars, cele din os, sceptrele și ouăle din piatră, topoarele-celturi din bronz, dar și așezările și necropolele de tip Noua. În același timp, despre o înfloritoare **civilizație geto-dacică** de pe aceste plaiuri știm și datorită descoperirilor arheologice pe care **MARIN ROTARU** le-a făcut la Mălușteni-"Leua", Bârlălești, Bunești-"Dealul Bobului", Fedești și Mănăstirea. Toate aceste mărturii denotă un țărm civilizator, plăsmuitor de viață și eternitate, cu așezări și necropole străvechi și cu un patrimoniu arheologic extrem de bogat și variat (obiecte din os, piatră și fier; ceramică; unelte și arme; podoabe și tezaure; elemente plastice și de cult).

Totodată, prin munca asiduă a pasionatului **arheolog MARIN ROTARU**, memoria locurilor s-a îmbogățit considerabil și cu dovezi incontestabile despre civilizația **daco-romană** și cea **românească** în contactul cu populațiile străine, cu argumente solide despre dialogul cultural dintre autohtoni și migratori. De la mormintele tumulare de la Pogănești-"Movila Pescarului II" și cel sarmatic de la Vaslui-Gura Bustei, la așezările de tip Starcevo-Criș de la Gura Idrici-"Ciunța" și Chircești, până la ceramica slavă de la Sărățeni și din așezarea de la Fedești avem de-a face cu o continuitate de locuire adaptată la vitregiile istoriei. Deosebite sunt și obiectele reprezentative pentru **epoca medievală** (ceramică, unelte, arme, obiecte agricole și meșteșugărești, obiecte de podoabă, tezaure monetare, piese creștine și elemente de artă decorativă) - găsite de **MARIN ROTARU** la Șuletea-"Șipote" (secolele X-XI), Chircești (veacurile XI-XIII), Valea Bujorenilor, Mănăstirea Moreni, Biserica din Corlătești, Mănăstirea Pârvești și în alte așezări din județul Vaslui (secolele XV-XVIII).

Dacă la toate aceste merite ale învățătorului **MARIN ROTARU** adăugăm și faptul că, în 2003, a înființat **Asociația Culturală „Academia rurală ELANUL”** (în colaborare cu Gheorghe Gherghe) - cu statut juridic propriu și urmărind studierea și promovarea culturii în arealul județului Vaslui, putem avea imaginea completă a unui **destin împlinit pe țărmul arheologiei**. În fine, despre învățătorul **MARIN ROTARU** se poate vorbi foarte mult, dar ceea ce contează cu adevărat este faptul că ne-a lăsat un **prețios tezaur al trecutului**, iar oamenii ar trebui să-l aprecieze pentru curajul de a

nu lăsa aceste antichități la marginea lumii, reînviindu-le și recuperându-le pe veșnicie! De aceea, putem să-i admirăm pasiunea și vioiciunea sa culturală, simțindu-ne mereu mândri de valoarea acestui autentic **cărturar**. În orice caz, pentru noi va fi veșnică prețuirea acestui stimabil căutător în sîpetul istoriei Moldovei Meridionale!

În concluzie, făptură stranie și pură, de o genială claritate în previziuni, de o neînțeleasă rețineră în a persevera în intuiții, **Arheologul MARIN ROTARU** a absorbit, pe de o parte, înțelepciunea rafinată, diversitatea și policromia străvechilor civilizații din fabuloasa preistorie cercetată, iar - pe de alta - cărturăria savantă, cunoștințele enciclopedice și logica raționalistă venite dinspre științele istorice. Această fericită simbioză l-a format ca pe un mare **arheolog integraționist**.

Așadar, astăzi, sub fiecare geană a noastră e o lacrimă în plus. Totul e cioburi în noi, căci pentru **MARIN ROTARU** timpul s-a topit. Provinciile trupului său s-au revoltat atunci și ni l-au stins într-un ocean de amărăciune. Bunul nostru prieten a ajuns la porțile Raiului cu un tren la clasa I și din care nu mai poate coborî! Ne aparține mai mult acum decât altădată, căci lipsa sa ne duce cu gândul la dorul de a vorbi cu el! El, însă, s-a îndreptat semeț spre lumina fără de sfârșit și suntem ai lui pentru că noi toți suntem altfel de când l-am avut printre noi. Zămislit de un univers în imensitatea căruia a trebuit, deseori, să supraviețuiască, „**Arheologul din Ceruri**” **MARIN ROTARU** a ajuns, deci, să-i pipăie acestuia nesfârșitul.

Laurențiu CHIRIAC

MARIN ROTARU

I-am filmat și fotografiat acum mai bine de o lună, când trecerea specială pe la Giurcanii lui. Era tare împutinat, dar nu părea total slăbit și-și păstrase dorința de a-mi povesti cât mai multe din activitatea lui de muzeograf, arheolog, etnograf, apicultor, învățător, soț, părinte.

Am scris de câteva ori că Marin Rotaru a făcut în viața asta mult mai mult decât învățătorul care a fost, mult mai mult decât posibilitățile oferite de viața și activitatea sa în comuna Găgești...

Am evidențiat cât am putut munca sa particulară și cu totul valoroasă;

-am considerat demn de emblemă a Vasluiului în volumul „101 vasluieni pentru 100 de ani” (Iași, 2019,404 pag.)...

N-am crezut că va trece așa repede... dincolo.

Marin Rotaru ne-a părăsit pe noi toți, familia și preocupările sale alese.

Chiar... la trecerea dintre ani!

...Să te aibă în paza sa Domnul, să-ți fie țărâna ușoară, iar amintirea ta să rămână mereu vie, Domnule Învățător !

Odihnește-te în pace!

Dumitru V. MARIN

La capăt de drum pământean: adio, Didi Rotaru!

Cumplită, nedreaptă veste ne-a sfâșiat brutal linștea primei dimineți a anului, imediat după cumpăna dintre ani: fondatorul revistei *Elanul*, colaboratorul și apropiatul nostru Marin Rotaru trecuse la cele veșnice, lăsându-ne mai singuri și pustiiți... Nefasta trecere s-a petrecut mult timpuriu: aveam credința că ne va fi alături încă ani mulți de acum înainte. Poate însă că noi am fost aceia care nu am înțeles suficient de clar trecerea neiertătoare a vremii. Am crezut că ne stă în putință dacă nu opri, fie măcar încetini trecerea timpului. Timpul a trecut însă inexorabil – *fugit irreparabile tempus* - și în final l-a adus la nefericit soroc pe acela care la începuturi pentru mine a fost "Domnul Rotaru" și doar mai apoi când apropierea întru aspirații deveniseră mai bine conturate, mai direct: Didi. Dar aceasta doar atunci când deja înmănunchesem câteva experiențe viețuite împreună. O spusă românească arată că nu cunoști un om decât după ce mănânci împreună cu el, un sac cu sare. Ar fi așadar lipsit de realism să spun acum când tragem o linie și adunăm corolarul celor trăite împreună că l-am cunoscut în totalitate, așa cum poate nici el nu m-a deslușit pe mine în toate profunzimile trăirilor mele. Însă ceea ce cu siguranță știu este că Didi a fost un împătimit al descifrării istoriei locurilor vasluiene cu evenimentele, frământările, cu viața ce odată a pulsat, în statornicia așezărilor care s-au succedat în secole

și milenii. Și-a consolidat pasiunea prin rezultate clădite cu trudă și perseverență, continuând calea predecesorului și reperului său personal, istoricul Ghenuță Coman, alături de care împarte de acum mai departe pulbera de stele... A fost un om al muncii pe teren, căruia periegeza arheologică i-a rămas întotdeauna lipită de suflet. A descoperit, studiat și așezat în bună ordine un impresionant inventar de artefacte colectate, de care era cât se poate de mândru și pe care îl arăta oricărui doritor aflat în trecere pe la el, la Giurcani. Dulceața satisfacțiilor profesionale a mai fost însă episodic sfâșiată brutal de răutățile vremilor și oamenilor care i-au decimat nedrept în câteva rânduri, colecția. A simțit gustul acru al pierderii încrederii în unii oameni, însă mă întreb: câți dintre noi nu am trăit astfel de experiențe? I-am citit însă expresia bucuriei descoperirii, de fiecare dată când am smuls pământului câte ceva și i-am înțeles extrem de bine acea satisfacție: la vreme de tinerețe timpurie, și eu am râvnit la profesia de arheolog. Nu a fost să fie pentru mine, însă descoperiri paleontologice îți dau în definitiv aceeași trăire, pornind de la metoda foarte asemănătoare. Didi a dus cunoașterea mai departe. Nu s-a mărginit a fi doar un răscolitor prin situri, a înțeles limpede că descoperirea în sine nu are vreun temei și finalitate, nepusă în valoare de studii subsecvente elaborate, care în plus, să devină

cunoscute celor mulți, publicului larg. De ce nu, să fie aflate și de către cei complet necunoscători într-ale istoriei. Pornind de la astfel de aspirații și finalități, așa socotesc că s-a născut revista *Elanul*. Dintr-un corolar de cunoaștere în care arheologia a avut partea leului, dar care a aglutinat subsecvent rezultate din domenii altele, precum etnografia, abordările literare critice sau de creație propriu-zisă, iar mai apoi din științele mele de suflet: geologia și în special, paleontologia. Din momentul în care ne-am întâlnit, a fost limpede că nu ne vom putea evita! Am împărțit pe teren în repetate rânduri bucuria descoperirilor ori dimpotrivă, insatisfacția absenței lor, însă încercând să împăcăm de fiecare dată atât arheologia, cât și paleontologia. Iar simbioza stabilită ad-hoc între domenii și noi înșine a fost adeseori, cu folos.

Didi nu a fost fascinat exclusiv de arheologie. Avea un suflet mai complex, mai bogat, în care trăirile și talentul artistic și își aflau locul cuvenit. Cei care i-au vizitat casa de la Giurcani, printre care am avut privilegiul a mă număra, au avut peivilegiul de a descoperi materializarea viziunilor sale artistice. Nu le exhiba cu ușurință oricui, ci doar celor pe care îi socotea vrednici a le înțelege și admira. Din banale unelte uzuale a plămădit spectaculoase piese de feronerie în general antropomorfe, care dezvăluie o exuberanță a fanteziei pe care nu o puteai desluși decât dacă călcai acel loc. Din concrețiunile grezoase aduse de prin coclauri, din cele văiugi și râpe, cu

puțin adaos sculptural, a întruchipat personaje ce până atunci zăceau ascunse în împietrirea minerală, așteptând metamorfoza atingerii creatoare. Albumul pe care ni l-a lăsat, cuprinzând o parte dintre aceste creații este cea mai elocventă ilustrare a talentului său, de acum testament artistic adresat celor care au voința și putința de a continua astfel de încercări.

Dincolo de toate, ceea ce m-a sedus însă în primii ani după ce ne-am știut, a fost insașiabila sa poftă de viață. Acea *joie de vivre*, cum o numesc francezii. Apoi, pe măsură ce anii au trecut iar sănătatea a început a-i juca feste, s-a retras și chiar închistat excesiv în micul său univers domestic de la Giurcani, răbind gradual comunicarea cu noi. Poate pentru că nu îi stătea în fire a se plânge, ori poate pentru a-și duce cu demnitate în intimitatea sa interioară, crucea. Probabil simțea de ceva vreme apropierea acestui deznodământ. Dar cu siguranță noi, i-am păstrat permanent loc în sufletele noastre, așa cum nădăjduiesc că a făcut-o și el.

De acum înainte, adio Didi! Noi mai rămânem aici pentru un timp păstrându-ți amintirea și continuând munca la revista pe care ai fondat-o, cu nume de râu șerpuit printre colinele vasluiene presărate cu tumuli din vechime. Ne vei lipsi de fiecare dată când reunindu-ne, ne vom gândi la tine cu nostalgie și te vom pomeni...

Requiescat in pace, sit tibi terra levis!

Vlad CODREA

Învățătorul Marin Rotaru - animator cultural al Văii Elanului

Nu mă tem de moarte, ci de veșnicia ei
(Alexandru Vlahuță)

Dispariția neașteptată la cumpăna dintre ani a valorosului învățător și animator cultural, Marin Rotaru, lasă un gol imens în inimile celor care l-au cunoscut. A fost director de școală, vreme de trei decenii, artist plastic și fondator al revistei "Elanul" și al Academiei Rurale cu același nume. S-a stins din viață la vârsta de 73 de ani. Marin Rotaru a fost un cadru didactic de excepție, acesta activând la Școala din Giurcani din anul 1965 până în 2010, neîntrerupt. A condus ani la rând Școala Generală "Mihai Ioan Botez", educând generații de elevi, care i-au rămas recunoscători, pentru tot ceea ce domnul învățător le-a oferit din postura de șlefuitor de suflete.

În paralel cu activitatea de dascăl, a fost un artist plastic foarte talentat (pictură, sculptură), un remarcabil arheolog, publicând două volume despre vestigiile locale, intitulate *Antichitățile Elanului*, primul în 1997 și al doilea, în 2009. A fost un publicist renumit, un folclorist remarcabil și un apicultor pasionat, dascăl adevărat în spirit haretian. A fondat revista "Elanul" în 1998, cu apariții lunare, până în prezent și, de asemenea, a înființat Asociația Culturală "Academia Rurală Elanul" în 2003. A colaborat cu oameni de cultură deosebiți, din județ și din țară, printre care amintim pe renumitul arheolog Costică Buzdugan de la București, prof. univ. dr. Vlad Codrea din Cluj, profesorii Ioan Mancaș, Gheorghe Alupoaei, Dan Ravaru, Teodor Pracsu, Laurențiu Chiriac din Vaslui, Cristian Onel, Gheorghe Gherghe și Laurențiu Ursachi din Bârlad.

A donat muzeelor Vasile Pârvan din Bârlad și Ștefan cel Mare din Vaslui aproape 3.000 de piese de patrimoniu cultural, descoperite în siturile și necropolele cercetate. S-a dedicat întru totul educației din comuna Giurcani, contribuind la promovarea și dezvoltarea civilizației din zonă.

Marin (Didi) Rotaru a văzut lumina zilei la 13 noiembrie 1946 în localitatea Dumbrăveni, județul Constanța. După absolvirea Liceului pedagogic s-a stabilit în satul Giurcani, comuna Găgești, județul Vaslui, funcționând ca învățător la clasele I-IV în anii 1965-2010. În perioada 1975-2003 a fost directorul școlii și la insistențele sale, unitatea de învățământ din sat a primit numele academicianului Mihai Botez, personalitate de pe aceste meleaguri care a contribuit la înființarea primei școli din localitate. S-a căsătorit la Giurcani și a locuit în această comunitate timp de

peste o jumătate de secol, fiind fascinat de toposul zonei. A avut doi copii, o fată și un băiat, de care era mândru, aceștia fiind oameni realizați și demni urmași ai tatălui lor.

Activitatea sa a fost orientată spre cunoașterea culturii și istoriei locale. A desfășurat ample investigații arheologice în depresiunea Elanului, continuând tradiția cercetărilor efectuate de mentorul său, profesorul de istorie, Ghenuță Coman. Ele sunt puncte de plecare pentru noi descoperiri în zonă. A fost pasionat de pictură și sculptură. A atras elevii în aceste domenii ale frumosului și a selectat realizările artistice ale acestora pentru numeroase concursuri și expoziții locale, naționale și internaționale. Ele au fost publicate în diferite reviste și unele dintre ele au fost reproduse pe timbre ale vremii. Un mare număr dintre acestea au primit premii, mențiuni, diplome și au întregit diferite colecții de artă juvenilă din țară și de peste hotare. A organizat mai întâi un muzeu de arheologie și etnografie într-una din sălile școlii unde a predat, expunând piese și fragmente din piatră, metal și ceramică descoperite în zonă. A făcut apoi un adevărat muzeu din locuința și grădina sa. A realizat din roci, trunchiuri și crengi de copaci, din metal și piatră, printr-o tehnică aparte, adevărate opere de artă. Producțiile sale artistice sunt caracterizate prin originalitate, remarcabil orizont și un ascuțit spirit de observație. El rămâne mai întâi de toate un sculptor consacrat. În 2013 a apărut la Editura Sfera din Bârlad un album de artă intitulat sugestiv- *Marin Rotaru* - cu o prefață a cunoscutului sculptor vasluian, Gheorghe Alupoaei. În el sunt cuprinse cele 15 expoziții de grup și personale la care a participat, unele lucrări aflate și în colecții particulare din Occident

Ca cercetător și publicist, a trebuit să ofere răspunsuri în acord cu adevărul etnografic și deontologia profesională. Spirit reflexiv, echilibrat, ocolind cu prudență și inteligență capcanele ideologice, prin cercetări de durată, cu migală întreprinse, a oferit răspunsuri care-l onorează și-i cinstesc profesiunea. Această viziune, unitară, nevicată asupra istoriei și artei, înlătură interpretările tendențioase, triumfaliste, punând accentul pe latura practică, pragmatică în acord cu realitatea.

Analist lucid, lipsit de prejudecăți, căutând, mereu, să descopere, cu inteligență și simț al istoriei, cauzele și implicațiile evenimentelor, valoarea acestora,

Învățătorul Marin Rotaru, a prezentat comunicări la conferințe științifice în județ și în țară, apreciate de colegi.

Investigațiile lui Marin Rotaru pe diferite teme de artă și cultură sunt expresia unor substanțiale trăsături ce a caracterizat școala de pe Valea Elanului : profunzime în reliefarea vestigiilor locale, sobrietatea în expresie, responsabilitatea aprecierilor. Bazat pe analiza lucidă a faptelor istorice, articolele sale oferă răspunsuri echilibrate multor probleme care frământă spiritele timpului nostru.

Învățătorul Marin Rotaru a onorat cultura din acest spațiu civilizație prin promovarea tradițiilor locale și cu sprijinul Primăriei Găgesti s-a împlinit un vis al renumitului colecționar, deschizându-se, în august 2015, de Zilele Comunei, Muzeul Rural "Elanul", obiectiv de mult așteptat de oamenii din zonă, care numără sute de exponate. Amenajarea spațiului s-a făcut în vechea primărie a comunei, ajutat de primarul Costică Stupu, fiind un loc adecvat pentru exponatele adunate cu dragoste și pasiune de domnul învățător. La deschiderea Muzeului "Elanul" au participat membri ai Academiei Rurale și reprezentanți ai Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vaslui. Exponatele provin din cercetările de suprafață efectuate de-a lungul timpului în așezările de pe Valea Elanului. Sunt expuse obiecte arheologice și etnografice încă din paleolitic. Renumitul colecționar dorea să realizeze aici cel mai mare muzeu rural din județul Vaslui și poate, chiar din Moldova.

Pentru noi, învățătorul Marin Rotaru, a fost un model de urmat în activitatea muzeală și științifică. Era o personalitate dinamică, plină de inițiativă care dovedea că posedă informații arheologice profunde, fiind dedicat valorilor tradiționale locale. Sub conducerea sa, Revista Elanul a devenit o publicație de ținută, având colaboratori de prestigiu în țară și peste hotare.

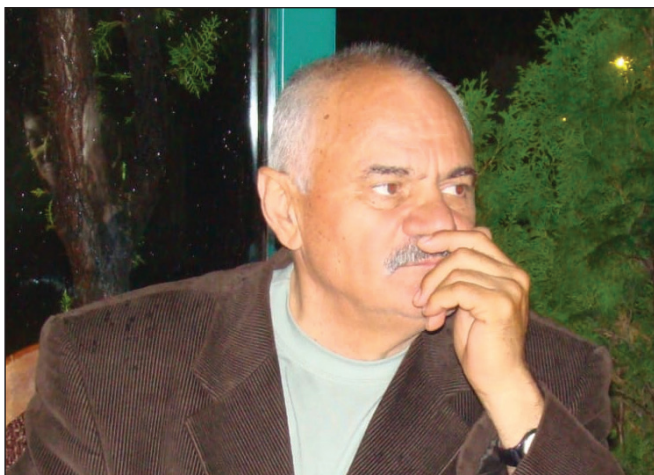
A fost un om distins, care a prețuit munca și a știut să aprecieze strădaniile colegilor săi . A avut o contribuție importantă în promovarea spiritualității vasluiene, îndeosebi asupra civilizației Elanului, punându-și amprenta asupra acesteia timp de cinci decenii. Personalitatea sa, inconfundabilă, va rămâne etern în memoria colegilor, a celor ce l-au cunoscut, față de care a manifestat o generozitate deosebită

Acum când învățătorul, artistul și arheologul Marin Rotaru a trecut în lumea celor dreapți, ne-au rămas amintirile. Dar nu de orice fel, ci pline de bogăție și semnificații, ca viața pe care a dus-o și faptele care le-a săvârșit!. A fost un deschizător de drumuri în domeniul artei, istoriei și culturii din zona unde a trăit și muncit, fiind un excelent animator al ei .

La capătul acestor rânduri, ne închinăm în fața amintirii sale și spunem ca strămoșii noștri, *Fie-i țărâna ușoară!*

Nicolae IONESCU

MARIN ROTARU, un dascăl de tip haretian

În ultima zi a anului 2019 s-a stins din viață, învățătorul și omul de cultură Marin Rotaru, născut la data de 15 noiembrie 1946, într-o localitate din jud. Constanța.

Studiile primare, gimnaziale și liceale le urmează la Constanța, Iași, Giurcani, Murgeni și Bârlad.

Fiind atras de profesia de dascăl, va urma cursurile Institutului Pedagogic de Învățători Bârlad, după absolvirea căruia este repartizat la Școala Giurcani, unde funcționează până la pensionare, iunie 2010.

Regretatul dascăl a rămas mereu în sufletele și mintea elevilor, pentru că profesia de dascăl are nemurirea ei, fiind socotită de marele pedagog Comenius cea mai frumoasă profesie sub soare.

Fiind înzestrat cu har didactic, a lucrat din convingere cu dăruire și devotament în învățământ obținând rezultate foarte bune cu elevii la învățătură.

Lecțiile atractive, tactul pedagogic, i-a determinat pe elevi să îndrăgească învățătura. Nu și-a neglijat pregătirea profesională, obținând la timp toate gradele didactice.

Distinsul învățător s-a remarcat printr-o activitate extrașcolară impresionantă organizând un cerc de desen în care a cuprins în decursul anilor peste 300 elevi și a obținut 210 premii naționale și internaționale.

Totodată a organizat zeci de excursii școlare, cultivându-le elevilor respectul pentru trecutul istoric al poporului român.

Între anii 1973-1978 și 1995-2012 a îndeplinit și funcția de director al școlii, îndrumând cu competență activitatea didactică a colegilor, de numele domniei sale se leagă și construirea noului local de școală cu șase săli de clasă.

Autoritățile școlare județene i-au recunoscut activitatea meritorie și i-au acordat distincțiile „Învățător Evidențiat” și „Gheorghe Lazăr clasa întâi 2005”.

Între anii 2005-2008 a fost și învățător metodist al I.S.J. Vaslui. Pe lângă activitatea didactică, domnul

învățător Marin Rotaru a excelat și prin preocupările cultural-artistic-stiințifice.

Fiind pasionat de arheologie, a întreprins cercetări arheologice în zona „Depresiunea Elanului”, adăugând peste 3000 de piese, pe care le-a donat muzeelor din Bârlad și Vaslui. În anul 2016, cu sprijinul autorităților locale, primar ec. Stupu Costică, a organizat un muzeu la Găgești, fiind o carte de vizită a comunei, era fericit că și-a îndeplinit un vis din tinerețe.

Cercetările arheologice le-a valorificat în scrierea a două cărți, „Antichitățile Elanului” și numeroase articole în reviste de specialitate.

După 1990 s-a impus în viața culturală a comunei, județului și nu numai prin înființarea societății cultural-stiințifice „Academia Rurală Elanul”, cu revista „Elanul”, în care sunt publicate articole de istorie locală, națională, etnografie și folclor, recenzii de cărți, având ca autori cercetători din județ și din țară, profesori universitari de la Iași, Cluj, București.

Domnul învățător a fost și un artist plastic, realizând lucrări de sculptură în lemn și piatră, expuse în curtea și grădina domniei sale.

La vârsta senectuții se simțea un om împlinit profesional și familial, în 2017 a trăit un moment memorabil prilejuit de sărbătorirea „Nunții de aur”, alături de soția sa, doamna Tori, care l-a înțeles și a avut din partea sa multă afecțiune, fără de care n-ar fi avut atâtea realizări profesionale, cultural-stiințifice și familiale.

Regretatul dascăl rămâne în amintirea celor care l-au cunoscut ca un om sociabil, comunicativ, cu simțul umorului, care fermeca anturajul cu firea sa optimistă și bucuria de a trăi, rămâne un punct de reper pentru colegii mai tineri.

În concluzie, locuitorii comunei Găgești, și nu numai, trebuie să fie mândri că au cunoscut un astfel de „OM”.

Prof. Ioan IACOMI

In memoriam Marin (Didi) Rotaru

Dimineață de septembrie, dimineață de toamnă care abia începe, ca o poezie de Topârceanu, cu frunze îngălbenite de bruma care tocmai s-a risipit. Pe iarba încă verde covorul de frunze disecat de aleea de beton a scolii care pare desprins din povesti îmi provoacă retrăirea nostalgică a primei zile de școală când cu bucurie pășeam spre nou, spre ceea ce părea începutul vieții mele de elev. În ziua aceasta de septembrie, în postura noului profesor de religie la Școala din Giurcani, dimineața mi se pare atât de rece dar în același timp la fel de veselă și din nou simt cum viața se îndreaptă spre un început. Un început însă mult mai încercat de emoții și trăiri ce rezidă din reîntâlnirea cu școala, cu elevii și cu noii colegi dar și din satisfacțiile necunoscute încă dar care își fac parcă apariția în subconștient.

Intru în cancelarie unde mă întâmpină un om cu chipul luminos și cald, care cu un zâmbet larg aflat pe fața sa parcă de când lumea îmi spune: „Săru-

mana Părinte! Bine ați venit la școala noastră”. Nu-mi trebuie prea mult ca să realizez că stau de vorba cu unul dintre învățători, căci recunosc cu ușurință stilul fostului meu învățător blând și bun însă în același timp marcat de acea exigență tipică împletită cu sobrietate și simț de răspundere.

Învățătorul din fața mea este un om cu o statură impunătoare care are însă pe acel vino încoace, invitându-te să pătrunzi parcă în taina ființei sale și să cercetezi cu deamănuntul sentimentele care îl animă pentru ca apoi să ți le împrăștii în propria-ți ființă. Un fel de dragoste părintească ce nu așteaptă, ci impune un răspuns. Cu părul și mustața brumate de timp, costumul impecabil, cămașa albă cu cravata atent aranjată și dichisită atât cât trebuie, îmi amintește de un personaj dintr-o operă literară pe care am studiat-o cândva : „Domnul Trandafir”. Schimbăm câteva vorbe după care mă invită să-i văd clasa. Ușa se deschide cu un scârțâit scurt și... minune...descopăr o clasă vie plină de picturi și mici

modelaje din plastilină sau argilă, sculpturi din lemn și câteva icoane vechiacompaniate de freământul elevilor care trecuți deja de clasa întâi își așteaptă cu nerăbdare învățătorul care vine din vacanța de vară ca dintr-o călătorie în jurul pământului dornici să le povestească toate întâmplările prin care a trecut. Tablele din lemn îmi atrag atenția. Pe una dintre ele este aplicată o bucată de pânză cauciucată pe care sunt desenate câteva rânduri dintr-un caiet de tip 1 și câteva rânduri cu pătrățele pentru matematică. Nu mă pot abține și desenez un „a” mic de mână iar acum când mă gândesc în urmă realizez că nici nu aveam cum să mă abțin pentru ca aranjase tablele de așa manieră încât parcă te chemau ele însele să scrii sau chiar să mâzgălești ceva numai să nu le lași goale.

Observ că pentru omul pe care tocmai l-am cunoscut, educația înseamnă nu doar un aspect definitoriu al lucrării școlare ci înseamnă dăruire, pasiune, dragoste de carte, de studiu dar mai presus decât toate, dragoste pentru învățăcei. Știe foarte bine că soarta omului este influențată în primul rând de familie, de învățător sau profesor și nu în ultimul rând de preot. Încearcă însă cu multă abilitate să le facă pe toate și reușește în mare măsură. Desenele și picturile în care apare adesea familia, materialele didactice alese cu multă grijă dar și icoanele vechi așezate spre răsărit sunt foarte grăitoare. Se îndreaptă cu gândul mereu către suflet întărind astfel ceea ce părintele Dumitru Stăniloiaie afirma: că nu există demnitate mai înaltă și misiune mai deosebită ca aceea de învățător și nu

pentru că acesta ar descoperi o lume impersonală a ideilor și noțiunilor teoretice ci fiindcă se îndreaptă cu predilecție către cele spirituale.

Mai târziu aveam să descopăr din trăsăturile domniei sale că deși este un simplu învățător de la țară are un potențial extraordinar transmițând o multitudine de informații învățăceilor săi pe care aceștia nu numai că le rețin ci le și aplică în viață disociind cu succes binele de rău. Mai mult el este un erudit care nu se rezumă doar la activitatea didactică având vaste cunoștințe de istorie și arheologie, publicistica din domeniu fiind o adevărată pasiune și o încununare a eforturilor sale de cercetare și descoperire. Pentru el școala e prea mică. Are nevoie de întreaga vale a Elanului pe care să o valorizeze, să-i dea sens arătând cât de deosebită este țara aceasta, istoria și tainele ei pe care le păstrează în adâncuri. Casa în care locuiește este micuță și modestă dar de o valoare imensă ce rezidă din multitudinea de lucrări de artă cele mai multe făcute de mână și ceea ce reclamă un spirit vizionar de excepție. Desigur are timp să se și distreze însă reușește să îmbine utilul cu plăcutul căci excursiile școlare și chiar cele în familie se transformă în călătorii ale cunoașterii și în prilejuri de a descoperi locuri, oameni și lucruri menite să-i hrănească setea de cunoaștere. Întâlnirile cu prietenii sunt pentru el o binecuvântare și un prilej de bucurie a întâlnirii și a depănării de amintiri alimentate de sentimente de respect pentru tot ceea ce înseamnă frumosul acestei lumi.

Ce poate fi mai frumos însă decât familia. Aici e locul în care se simte cel mai bine căci aici se simte cu adevărat valorizat ca soț și tată mândru de nepoți și de nepoate, de darurile acestea personale pe care le-a primit de la Dumnezeu, în bucuria cărora își găsește odihna și tihna.

Așa l-am cunoscut eu pe omul care s-a dovedit a fi un prieten deosebit, un model de viață, un suflet cald plin de afecțiune, un om de știință și un pedagog de excepție, Învățătorul Marin (Didi) Rotaru.

Astăzi, sala de clasă se definește prin linii drepte și pereți de un alb imaculat, doar noua tablă verde de sticlă, mai dă o pată de culoare. Totul pare pustiu, freământul copiilor nu se mai aude iar domnul învățător e plecat...plecat într-o nouă școală, cea a veșniciei, pe care sunt sigur că o cercetează cu aceeași bucurie și abilitate cu care ne-a obișnuit. Îmbrăcat la patru ace și dichisit atât cât trebuie, așa cum îi șade bine unui învățător, așteaptă în cancelaria cerească începutul școlii fără sfârșit...

Pr. Paul OPAIȚ

UN OM DEOSEBIT

Părintele revistei „Elanul, ne-a părăsit...

În noaptea de 31 decembrie 2019, în jurul orei 23.10, la cumpăna dintre ani, inima D-lui MARIN ROTARU a încetat să mai bată, iar Domnia Sa a trecut la Domnul. Boala nemiloasă, care îl măcina de la o vreme, l-a răpus definitiv.

Ne-a părăsit unul din marii dascăli cu har. Fiu prin adopție al văii Elanului, al satului Giurcani, din comuna Găgești, județul Vaslui, Dl. MARIN ROTARU, timp de zeci de ani, s-a ocupat cu multă migală, răbdare, înțelepciune, pricepere și har în educarea și „șlefuirea” tinerelor mlădițe ale locuitorilor satului natal și ale celor din satele învecinate. Școlarii, prietenii și cunoștii săi apropiați l-au asemuit cu „Domnul Trandafir” din povestirea cu același titlu a lui Mihail Sadoveanu.

A fost un Om activ, plin de inițiativă și un mare întreprinzător. A pus bazele înființării Asociației Culturale „Academia Rurală Elanul” de la Giurcani și este fondatorul revistei „Elanul”. În calitate de redactor-șef, a rămas la conducerea acestei reviste până la trecerea sa în neființă, fiind considerat, pe drept, „părintele revistei Elanul”.

Dăruit de Dumnezeu cu mult talent în ale picturii, pe lângă nobila și greua menire de dascăl, Dl. MARIN ROTARU i-a învățat pe școlari să descopere, de la vârste fragede, frumusețea picturii și le-a insuflat dragostea pentru acest gen de artă. În acest scop a înființat în cadrul școlii un cerc de pictură în care copiii talentați au putut să-și manifeste calitățile în acest domeniu, iar multe din lucrările lor au fost premiate.

Pe lângă calitatea de dascăl, a avut o mare pasiune pentru istorie și arheologie, domenii în care a muncit cu multă dăruire. În multe localități din județul Vaslui a făcut săpături arheologice de unde a scos la iveală obiecte și alte vestigii cu care a demonstrat existența noastră pe aceste meleaguri din cele mai vechi timpuri și până azi. Rezultatele descoperirilor sale arheologice le-a făcut publice în cărțile pe care le-a scris și tipărit, în comunicările științifice pe care le-a făcut cu diferite prilejuri, prin obiectele donate muzeelor de istorie și arheologie existente în orașele județului Vaslui (Bârlad, Vaslui ș.a.), precum și în articolele pe care le-a publicat în revista „Elanul”; aproape în fiecare număr al

acestei reviste a publicat câte un articol despre descoperirile sale arheologice .

Nu-mi permit să spun că am fost prieten cu Domnia Sa. În schimb, pot să afirm că a fost un om minunat și deosebit; soț și tată iubitor, primitor și ospitalier cum rar întâlnești, deschis la suflet, vesel, voios, sociabil și comunicativ, totdeauna bine dispus, m-a considerat un cunoscut mai apropiat al său. În fiecare vară, când îl vizitam la Giurcani, îmi prezenta cu multă bucurie și plăcere, dar cu modestia și decența care îl caracterizau, realizările sale în ale picturii, sculpturii și descoperirilor arheologice și-mi vorbea cu multă însuflețire despre proiectele pe care le avea pentru viitor. Încăperile locuinței și grădina casei sale constituie un adevărat muzeu care adăpostește exponate și obiecte din cele trei domenii prezentate mai sus.

Este tare dureros că moartea l-a răpit așa de repede și brusc dintre noi, lăsând în urma sa un gol imens și o mare tristețe în sufletele tuturor. La vârsta, cunoștințele, experiența și elanul său de muncă ar mai fi avut, încă, multe de spus și de înfăptuit.

În încheiere, mai adaug, doar următoarele: ne-a părăsit un Om Minunat și Deosebit care, pe lângă harul și talentul hărăzite de Dumnezeu, a fost de o bunătate rar întâlnită, și-a iubit și ocrotit cu multă dragoste familia, a fost tot timpul apropiat de semenii săi, iar pe școlari i-a îndrăgit și iubit tare mult!

Pe data de 4 ianuarie 2020, în jurul prânzului, a fost condus pe ultimul drum de o asistență numeroasă. Alături de rudele și familia îndoliate, au venit să-și ia ultimul rămas bun prietenii, foștii elevi, foștii colegi și colaboratori, cunoștii, personalități ale județului Vaslui și, nu în ultimul rând, sătenii din Giurcani, satele comunei Găgești și mulți din cele învecinate.

Adio, Domnule MARIN ROTARU! Dumnezeu să-ți ierte toate greșelile – dacă ai avut – și să te odihnească în liniște și pace, iar în sufletul meu îți voi păstra o veșnică și frumoasă amintire!

Decebal LUNGU

București, 05 Ianuarie 2020.

Amicului meu, Marin Rotaru, de curând plecat pe Tărâmul de Nicăieri

Amice,
Te-ai grăbit.

Nu m-am gândit, când la strigarea mea din anul acesta pentru adunarea din 15 august, la primul semnal ai spus „da”, la al doilea semnal ai spus: „Mai am și altceva mai bun de făcut” iar la acea dată să fii la Bârlad, că ai așa de mari probleme de sănătate. Am gândit atunci că erai supărat pe mine deși niciodată nu ți-am dat motiv să te superi. Iar tu-ți căutai de sănătate. Să-mi fie rușine pentru acest gând.

Îți amintești, amice, cum ne-am cunoscut? Într-o cameră de hotel, parcă la „Rahova”, cu prilejul unei întâlniri „Acta Moldaviae Meridionalis”, prin '82 sau '83 ai secolului trecut. Am discutat aproape toată noaptea povestindu-ne ce fel de preocupări avem și ce rezultate obținusem până atunci. Tu, preocupat de arheologia spațiului Elan, aveai drept colaborator pe un cercetător nu știi de unde, Buzdugan parcă-l chema; spuneai că este os boieresc, mie nu mi s-a părut, și că are lucrări importante publicate.

Apropo de arheologia spațiului Elan: Îți mulțumesc pentru cele două cărți pe care le-ai scris și pe care le-am folosit, și le folosesc drept material bibliografic. Dacă nu erai tu și aceste două lucrări scrierile mele ar fi fost mai sărace.

Pe urmă, câțiva ani ne-am întâlnit tot la aceste sesiuni. Apoi, evenimentele precum și locurile noastre de baștină separate de neexistența căilor de acces facile, nu ne-au permis să ne întâlnim prea des.

Îți aduci aminte cum te-ai zbatut să realizezi un obiectiv important, „Academia Rurală Elanul” cu sediul la tine-n sat? Știi foarte bine zbatările tale privind nașterea acestei instituții culturale. De aceea m-am simțit dator să spun adevărul când cineva afirma că altcineva era autorul proiectului. Nu a fost așa, și acum afirm din nou cu tărie: Academia este fiica ta naturală.

Îți mai aduci aminte, amice, zbaterea mea de mai bine de un an pentru a pune pe picioare o instituție foarte importantă, unirea posesorilor de muzee și colecții? Toți cei pe care i-am implicat au fost de acord cu lucrul acesta dar când ne-am întâlnit pentru punerea în practică a celor convenite

bârlădenii au spus nu? Îți aduci aminte de ce? Pentru că doi oameni politici nu s-au înghițit. Poate că dacă exista o asemenea organizație nici tu, nici Costel Giurcanu, nici familia Rotaru cu muzeul lor, nu ați fi pățit, ce ați pățit. Și, poate, nici eu nu aș fi pățit, ce am pățit.

Îți mai aduci aminte întâlnirea noastră „în parohia mea” când ți-am prezentat toate punctele arheologice din partea de nord a moșiei Vutcani? Și când ai fugit repede cu motocicletă să scapi de ploaia ce te urmărea? Îți mai aduci aminte când ai venit la mine cu Gherghe, tot pe motocicletă, iar praful de pe voi m-a determinat să immortalizez întâmplarea scriind acele rânduri în revista ta? Ce vremuri frumoase!

Îți aduci aminte când, la primele numere ale revistei tale m-ai căutat și mi-ai cerut să-ți dau ce am să publici? Ți-am dat puține și tu le-ai publicat pe toate. Apoi ți-am mai trimis și tu ai publicat până când unui „Colectiv de redacție” nu i-a mai plăcut ce scriu și mi-a interzis semnătura. Mă așteptam, nu să-mi interzică semnătura ci să iasă unul dintre ei și să mă combată, să mă facă „praf”, inițiind astfel un conflict de idei, fapt ce ar fi mărit prestigiul revistei tale. Nu s-a întâmplat asta iar mie nu mi-a părut rău: m-a determinat să-mi scot propria revistă. Atunci am înțeles pentru prima dată că această revistă nu-ți mai aparține. Probabil a fost cel mai înțelept lucru care s-a întâmplat: dintr-o revistă de autor „Elanul” s-a transformat într-o revistă de grup garantând apariția ei și după ce tu nu vei mai fi.

De multe ori am discutat despre muzee sătești și-mi spuneai că autoritățile locale de la voi nu înțeleg importanța acestor muzee și nu te sprijină pentru a pune pe picioare unul în comuna ta? De aceea am fost deosebit de bucuros atunci când, în 2015, ai găsit înțelegerea necesară și ai primit spațiul pentru întemeierea muzeului din Găgești.

Îți mai aduci aminte ...?

Amice, nu peste foarte mult timp ne vom întâlni pe acel Tărâm de Nicăieri și vom avea veșnicia în față pentru a depăna amintiri. Așadar, la bună vedere!

Ion DIACONU

Marin Rotaru vorbind la una dintre activitățile organizate la Muzeul sătesc Vutcani.

Participanți la inaugurarea Muzeului Sătesc Giurcani.

Aspect din interiorul Muzeului Sătesc Giurcani

Spirit polivalent în acțiune

Sculptorul Marin Rotaru dovedește respect pentru materialul prelucrat, forma plastică fiind rodul intervenției conștiente, îndrăznețe și inspirate, conform propriei dorințe de a elibera din roci șlefuite de vremi și de hazard, din trunchiuri, rădăcini și crengi de esențe diferite, volume structurate spațial, conform propriului său gust estetic. Forma sculpturală finită îmbină în chip original spiritul arhaic al materialului prelucrat cu respect pentru tradiție, dar și cu preocuparea pentru aspectul modern, uneori insolit al invenției.

În creațiile lui, lemnul capătă patina întunecată și luciul specific, dobândit după îndelungate mângâieri cu palma truditului. Culoarea naturală, împreună cu factura fibroasă a lemnului se transformă în factori purtători ai mesajului estetic.

O serie de compoziții sunt rodul îmbinării a două sau mai multe elemente bizare, de același fel, sugerând niște personaje ale căror capete sferice, ușor turtite, au două adâncituri ca niște ochi fantomatici, amintind de capetele mobile ale statuietelor recent descoperite pe valea Elanului. Combinațiile cu alte elemente din același material lemnos sau din metal, sugerând mâinile, cu gesturi variate sau aripi de înger, înfipte în forma conică ce simplifică la maximum corpul uman, împreună cu capetele sferice ale căror elemente faciale se reduc la cele două adâncituri, sunt deosebit de sugestive, trezesc interes și-l transpun pe privitor într-o altă lume, diferită de cea dominată de banalitate.

Autorul acordă atenție mărită pentru compoziție. Varietatea combinațiilor, geometrismul formelor, fie angulare, fie rotunjite, asocierea, uneori, într-un tot unitar a unor elemente din materiale diferite, alegerea calupurilor de piatră sau a trunchiurilor și crengilor de lemn cu forme naturale sugestive, grija pentru formele simetrice și elaborarea celor asimetrice, cu simț al echilibrului, alegerea suporturilor—postament pentru obiectele de sculptura în mod neconvențional, toate acestea dovedesc preocupare pentru compunere artistică, pentru forma totală, unică și indestructibilă.

Simțul artistic de care dispune sculptorul Marin Rotaru, precum și experiența vastă în cercetarea arheologică îi coordonează pașii în actul de creație plastică, făcându-l să apeleze în mod natural la ritmul plastic al liniilor, al planurilor și volumelor, la folosirea expresivă a plinurilor și golurilor, precum și la alte elemente de limbaj sculptural: specificul materialului de lucru, factura, mișcarea, culoarea, amprenta și altele.

Artistul apelează deliberat la exagerare, îndeosebi la lucrările din piatră. Sculptura substractivă o realizează eliminând din piatră (de obicei, bolovani de râu) cât mai puțin volum. În felul acesta obține forme surprinzătoare, pline de interes pentru ochiul privitorului. Marin Rotaru are stilul lui de a ciopli piatra în direcția obținerii unui maxim de expresivitate, îndeosebi portrete bizare, înnobilând figurile aparent grotești cu câte o trăsătură de rafinament, de subtilitate, de sensibilitate, plină de farmec și de interes.

Obiectele de metal, obținute prin decupare, torsionare, forjare și îndoire, sudare și prin alte mijloace, sunt etalate atât independent, cât și în combinații, ca părți componente ale ansamblurilor sculpturale în care, de obicei, domină lemnul. Aceste obiecte metalice au o anume fluiditate, elimină impresia de greutate, sunt ca niște sugestii ale unor ființe—păsări, animale, figuri umane, creații fantomatice, care se detașează net pe fundal, ca niște siluete delicate. Impresionantă e silueta unei păsări în efortul de a-și lua zborul, întâlnită în mai multe combinații ale ansamblurilor sculpturale.

Există în subconștientul artistului o reprezentare mult mai largă asupra artelor vizuale. Îndelungata sa activitate în rol de îndrumător al creației plastice la copii l-a influențat benefic, preluând ceva din candoarea și sinceritatea exprimărilor grafice și cromatice ale acestora. Așa se face ca în pictura lui Marin Rotaru se îmbină armonic acea sinceritate juvenilă cu maturitatea reprezentărilor, specifică adultului bine instruit.

Tematica și genurile sunt diverse, ca și în sculptură. În egală măsură peisajul, cu nuanțe lirice statice, în care acordurile cromatice, contrastele și consistența pastei de culoare se convertesc în impresia de materialitate și veridicitate ale obiectelor ce populează spațiul, portretul și compoziția având la bază o idee, o acțiune, o stare de fapt, toate prezintă pentru artist un interes major.

Simplitatea compunerii formelor plastice, sinceritatea exprimării prin mijlocirea culorii, grija statornică pentru expresivitate, îl recomandă pe Marin Rotaru ca bun cunoscător al tainelor picturii. Cu toate acestea, artistul despre care facem vorbire este, mai întâi de toate, sculptor.

Îndrumătorul

Marin Rotaru a studiat cu râvnă trecutul Giurcanilor, istoria învățământului și școlii pe care a slujit-o, viața oamenilor, precum și contribuția unor

personalități de seamă care au sprijinit efortul pentru prosperitate și emancipare pe aceste meleaguri.

S-a îngrijit să dea școlii numele academicianului Mihai Ioan Botez, profesor universitar și doctor în științe medicale, trăitor în Canada până la sfârșitul vieții, personalitate cu excepționale contribuții pentru punerea bazelor învățământului din localitate. Academicianul se trăgea din aceste locuri.

Oamenii satului, aflați la vârsta deplinei maturități, dar și cei mai tineri, i-au fost în majoritate, elevi la școala din sat, astăzi familiști, gospodari și părinți ai generațiilor recente de elevi, oameni cu respect pentru cel care i-a îndrumat și i-a învățat.

Înzestrat cu harul creației plastice, Marin Rotaru s-a ocupat, încă din tinerețe, de îndrumarea copiilor pe calea cunoașterii și aplicării tehnicilor picturii. Bun cunoscător al psihologiei copiilor, s-a aplecat cu interes asupra cunoașterii specificului și evoluției exprimărilor grafice și cromatice ale acestora. El însuși părinte, a urmărit acest fenomen la școală și în familie, l-a studiat, s-a aplecat asupra cercetării metodicii privind educația artistică plastică, a analizat și selectat producțiile artistice ale copiilor și le-a folosit în numeroase concursuri, expoziții locale, zonale, naționale și internaționale, le-a publicat în diverse reviste, unele din ele fiind reproduse pe timbre poștale ale vremii. Un număr impresionant dintre acestea au primit premii, mențiuni și diplome de prestigiu și au întregit diferite colecții de artă juvenilă din țară și străinătate.

Arheolog și muzeograf

Marin Rotaru a organizat un muzeu de arheologie într-una din sălile școlii, expunând

piese și fragmente de obiecte din piatră, os, metal și ceramică descoperite, studiate și catalogate de el și de echipa lui pe valea Elanului, contribuind astfel, la educarea cetățenilor în spiritul cunoașterii rădăcinilor existenței lor și a patriotismului local.

Întreaga sa activitate ca arheolog s-a materializat în lucrarea științifică vastă „Antichitățile Elanului” în două volume consistente, bogat ilustrate cu documente fotografice, hărți și planuri ale șantiierelor arheologice și desene de specialitate prezentând în epură, cu secțiuni parțiale și totale pentru evidențierea detaliilor obiectelor și fragmentelor descoperite. Primul volum, apărut în 1997 este semnat împreună cu Costachi Buzdugan, arheolog de seamă și colaborator al lui Marin cu ani în urmă. Al doilea volum, apărut în 2009 îi aparține în totalitate.

Animator de cultură, publicist

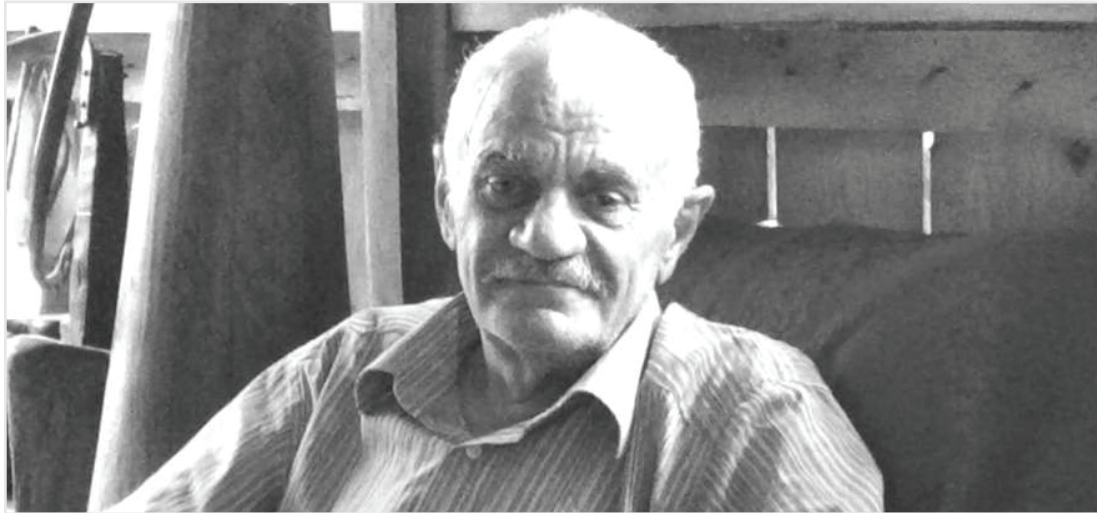
Înimosul cercetător și artist Marin Rotaru, reușește să dea curs unui gând înfiripat mai demult: să înființeze, la Giurcani, „Academia Rurală Elanul” instituție de cultură care să dispună de propria publicație. Astfel, a apărut revista „Elanul”, fondată în anul 1998, cu apariție lunară, al cărui redactor șef este el însuși. Colectivul de redactori și corespondenți, divers ca preocupări și domenii, are în componență profesori universitari și cercetători vasluieni, dar și din Cluj-Napoca, București, Iași, recunoscuți oameni de cultură, știința și artă.

Gheorghe ALUPOAEI, prefață la albumul *Marin Rotaru*, Editura Sfera, Bârlad, 2013.

Uliță din Giurcani

În vizită la un prieten *

Marin Rotaru e un simbol al muncii cuiva cu mult peste viața sa dar nu și de talentul ori preocuparea lui: o viață a scormonit pe Valea Elanului după piese muzeistice, după obiecte de meșteșugit, după alcătuirea unui Muzeu cu mii de exponate, împărțit cu și fără voia lui în 3, adică la Găgești, Vaslui, Bârlad, ca să nu mai punem la socoteală ce are în jurul casei. Un pasionat, un norocos (o soție care-l sprijină de peste 50 de ani, copii foarte buni, și... adversari), un inventiv. E singurul învățător din România care a înființat Academia rurală ELANUL și o revistă pe care o ține de peste 100 de numere, indiferent cu cine, dar care rezistă.

Iată un interviu după o vizită la acest prieten:

Reporter: În Giurcanii din comuna Găgești din Vaslui, sălășluiește un personaj care, după părerea mea a reușit cu mult, mult mai mult decât condiția, viața sa dar sub măsura talentului și a pasiunii sale. Marin Rotaru nu mai este cel de acum 30 de ani, de când l-am cunoscut, acum are o figură puțin mai blajină și la ora la care luăm interviul, în prag de seară, parcă se odihnește. (Acum este duminică după seară, în curând se va întuneca.) Domnule Rotaru, nea Marine, ce mai faci?

Marin Rotaru: Aștept cu interes să am cât mai mulți prieteni. Nu prea îmi ajung prietenii mei din Giurcani. Unii dintre ei sunt doar cunoștințe ocazionale, nici nu pot să le spun „prieteni”. Nici nu sunt direct interesați într-o chestie mai deosebită în domeniul artei, arheologiei, deși am trecut prin multe împreună, am depășit împreună cu ei multe momente, în relația noastră nu a existat o continuitate.

R: Am să o iau „din scurt”. Trebuie să spun, dragi cititori că Marin Rotaru este un pasionat arheolog. Dacă ar fi să adunăm toate piesele lui, nu ne ajung trei muzee. Toată casa lui este un adevărat muzeu. Omul este preocupat și de spirit, pentru că scoate o revistă unică. De ce i-ai dat numele „Elanul”?

M.R.: Pentru că locuim pe o vale intitulată Elanul. Mi-a plăcut. Mulți care au citit și au auzit despre acest lucru au fost încântați de această idee. Am continuat cu această idee.

R: La ce număr ați ajuns, domnule Rotaru?

M.R.: Revista Elanul a ajuns la numărul 190. Revista nu este periodică, este „când se poate”.

R: Asta înseamnă câțiva ani buni de la apariție. Trebuie să spun că domnul Rotaru este întemeietorul Academiei Rurale Elanul. Câți „academicieni” aveți aici domnule Rotaru?

M.R.: Nu mulți. La început era un număr mai mare de persoane interesate, dar puțini sunt cei ce pun suflet. Pun altceva, dar nu suflet.

R: Dar dumneata ești destul de uscat. De unde pui suflet? Și aș fi un pic indiscret: câți ani ai, nea Marine?

M.R.: Sufletul? Din suflet! Nu vă voi spune o vârstă exactă. Pot să vă spun doar 46, noiembrie, 13.

R: Acum o să adaug eu ceva: domnul acesta care pare mai tânăr, este foarte reținut până „il bagi în priză”. Îi place să povestească cum a făcut el aceste obiecte, cum le-a descoperit, le-a șlefuit. Și în plus este un gospodar desăvârșit. Se aude din locul unde stăm susurul apei, ai verdeață, ai stupi,

ai casa frumoasă. Parafrazându-l pe Arghezi „ce ți-ar mai trebui?” - el întreba „de ce-aș fi trist?”

M.R.: Mi-ar mai trebui un prieten, care, ca dumneavoastră - vine și pleacă. Fără asemenea prieteni este greu să treci peste anumite momente. Acum este un moment deosebit, pentru că pe dumneavoastră v-am văzut în diferite momente și de mai multe ori. În momente plăcute.

R: Care sunt acele momente? Măcar unul, două.

M.R.: Momentele plăcute sunt cele când m-am întâlnit cu persoana dumneavoastră, când am avut discuții frumoase, chiar și atunci când am contrazis pe unii.

R: Acum, aș vrea să-mi spui în modul cel mai sincer, cum te simți acum ca ales în această carte de vizită a județului Vaslui, numită „101 de vasluieni pentru 100 de ani”? Știi că ești acolo. Cum te simți ca un personaj emblemă pentru județul Vaslui?

M.R.: N-ar fi rău să-mi faceți cadou cartea. Dar ceea ce spuneți este un pic cam exagerat. Pentru

că eu îmi știu locul. Dar sunt prieteni, cu sau fără ghilimele, care mi-au stricat imaginea sau au contribuit pozitiv la această imagine a mea.

R: Nu-mi place această filozofie. Dar trebuie să evidențiez faptul că în județul Vaslui sunt doar câteva puncte de această valoare. Ar fi Vetrișoia prin „Popasul spiritului” al lui Ion Măcnea-Vetrișanu, puțin mai încolo ar fi Berezenii prin Mihai Andon iar de aici la 40-50 km spre Nord, spre Valea Prutului se află comuna Găgești cu acest sat, Giurcani, unde se află acest domn care a fost în primul rând învățător, o viață, apoi, o viață a fost arheolog - cele câteva mii de piese arheologice culese de peste tot, o demonstrează. Câteva mii de piese care alimentează și Muzeul bărlădean și Muzeul de la Vaslui, nu mai vorbim de cele din propria lui casă. În plus are și o revistă pe care o susține cu osârdie, chiar dacă mai are pe ici pe acolo un sprijin. Și Academia Rurală, a cărei membri sunt un secret pentru că, ați auzit răspunsul dumnealui la întrebare: unii vin, dar mai ales unii pleacă. Deci, domnule Marin Rotaru, este greu să faci o activitate sau să te prezinți ca o personalitate culturală în mediul sătesc?

M.R.: Este foarte greu, pentru că trebuie să depui mult suflet și trebuie să ai continuitate în ceea ce-ți propui să faci.

R: Dar ți-ai propus să faci muzeu acum 30-40 de ani?

M.R.: Da. Soția mea este martor. Muzeul de la Giurcani a avut foarte multe începuturi. Dar niciodată nu a fost suspendat. Un sfârșit al lui n-a fost niciodată planificat.

R: La comună aveți de asemenea un muzeu. Tot cu pietroaiele dumitale.

M.R.: Da, este cel mai frumos muzeu de pe Valea Elanului. Eu nu-l văd decât o dată la doi-trei ani. Dar eu când mă duc acolo, e ca și cum m-aș duce acasă. Muzeul de la Găgești este cel mai frumos muzeu pe care l-am avut eu vreodată.

R: Muzeu sătesc. S-a desființat cel de la Gușiței, cel de la Lunca Banului, la Bălteni, lângă Vaslui, mai toate s-au desființat. Pentru că erau cam 14-15 înainte de revoluție. Știi pentru că lucrăm în presă. Am vizitat și muzeul de la Găgești, dar nu-l egalează pe cel pe care îl ai dumneata acasă. Pentru că dumneata mereu completezi. Ai mai descoperit vreo „pietricică” care poate fi valorificată?

M.R.: La Găgești am depus mai mult suflet ca oriunde, pentru că de aici sunt și eu. Putea să fie oriunde, de exemplu Muzeul Giurcani.

R: Se va numi Muzeul Marin Rotaru, dacă te vor recunoaște. Deci, Marin Rotaru, nu te simți simbol cultural local?

M.R.: Nu m-am plecat spre sufletul fiecăruia să-i văd gândurile. Aici, când te gândești la imaginea pe care o ai, trebuie să iei în calcul și părerile celor care nu au contribuit cu nimic.

R: Dacă ar ieși de aici o „plapumă călduroasă și luminoasă”, ar face-o. Acolo am stat de vorbă cu bibliotecara care are grijă de muzeu, dar nu s-a omorât să spună: „Domnule, datorăm acest muzeu lui Marin Rotaru”. Și nu toți cei care fac parte din public știu asta. Și nu mai știu pe cineva care să realizeze ceea ce ai făcut dumneata aici.

M.R.: Sunt! Dacă veți cerceta veți mai găsi. Dacă continuați în acest ritm, în toate comunele, încetul cu încetul vă faceți loc în timp

e-mail: revistaelanul@gmail.com
http://sites.google.com/site/elanulvs/

Redacția (tel.: 0235-436100)

Redactor șef: **Marin Rotaru**

Redactor-șef adjunct: **Cristian Onel**

Redactori corespondenți:

prof. univ. dr. **Vlad Codrea**,

Univ. „Babeș Bolyai”, Cluj-Napoca

prof. univ. dr. **Ștefan Olteanu**, București

asist. univ. dr. **Bogdan Rățoi**,

Univ. „Al. I. Cuza Iași”

Dan Ravaru, Vaslui

Corneliu Bichineț, Vaslui

Mircea Coloșenco, București

dr. **Arcadie M. Bodale**, Vicovu de Sus

Serghei Coloșenco, Bârlad

dr. **Laurențiu Chiriac**, Vaslui

Prof. dr. **Janeta Maria Iuga**, Timișoara

dr. **Sorin Langu**, Galați

ISSN: 1583-3593

Tehnoredactare: Bogdan Artene
Tipar: SC Irimpe SRL Bârlad

**Număr apărut cu sprijinul Centrului Județean pentru
Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vaslui**

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor aparține, în exclusivitate, autorilor.

și în spațiu. Și or să apară și alții care se ocupă de aceste acțiuni.

R: Ce bine ar fi să ai dreptate! Dar să ne întoarcem la felul dumitale de a aduna atâtea materiale, cărți, reviste, pietre, borne, sculpturi, etc. Materiale de război nu ai?

M.R.: Nu, pentru că în primul rând nu am voie. Nu avem voie. Trebuie predate organelor de ordine. Am găsit, dar am predat tot ce am găsit. Nu am vrut să am contact cu ele. Am fost un conformist, am predat tot ce am găsit. Pentru că sunt cei care te păzesc.

R: Ți-ai căutat de munca domniei tale de descoperitor, ai descoperit obiectele, le-ai clasificat, le-ai datat. Dar pentru interpretarea datelor nu ai apelat la organele de specialitate?

M.R.: Mai puțin. Pentru că distanța de la mine la Găgești este destul de mare. Merg cu bicicleta.

R: „Autobuz personal”. Până la Bârlad sunt 50 km, la Vaslui 70. M.R.: Imaginați-vă ca munca unui om să fie plătită. A mea n-a fost. Uneori nici cu mulțumiri nu m-am ales. Amendat da, dar nu și plătit.

R: Deci domnul Marin Rotaru, aici vorbim de eforturi personale. Și până la urmă vreau să argumentez acest lucru: că dumneata ai făcut mult mai mult decât îți permitea condiția umană. Ca locuitor al satului Giurcani situat la 7-8 km de Prut, la 50-60 km de Fălciu, 50-60 km de Bârlad, 70 de Vaslui, 100 și ceva de km până la Iași. La Albița ați fost? Sunteți unionist.

M.R.: Sunt pentru.

R: Ai și documente în acest sens? Pe Vasile Șoimaru l-ai cunoscut?

M.R.: Am avut foarte mulți musafiri. Unii din ei sunt invidioși răutăcioși. Mă bucur că m-ați prins în această activitate și să mai treceți pe la noi să fiți iubit și de ceilalți.

R: Și eu mulțumesc și să mai vedem și alte lucruri noi ieșite din mâna dumneavoastră.

M.R.: Când mai veniți.

Dumitru V. MARIN

* **Interviu preluat din „Meridianul”, XXIII, 36(1917), joi, 12 septembrie 2019, p. 4.** Mulțumim și pe această cale d-lui Dumitru V. Marin pentru acordul dat pentru republicarea articolului.

